

RICHARD WAGNER

(1813-1883)

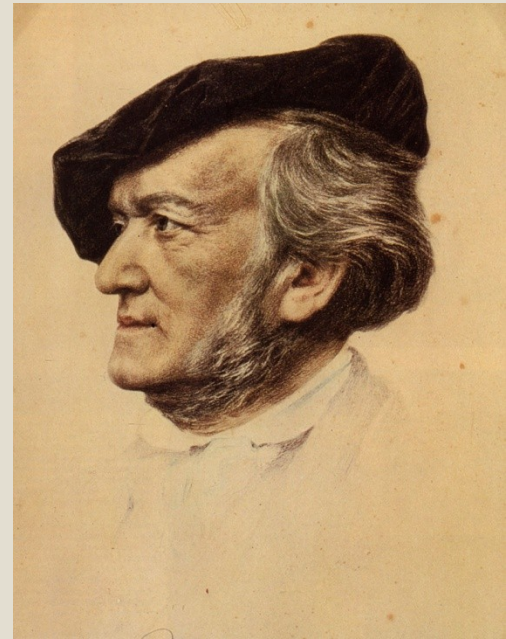

IME IN PRIIMEK

MENTORICA:...

GLASBENA UMETNOST

(NA KONCU JE GOVOR ZA POTREBEN NASTOP)

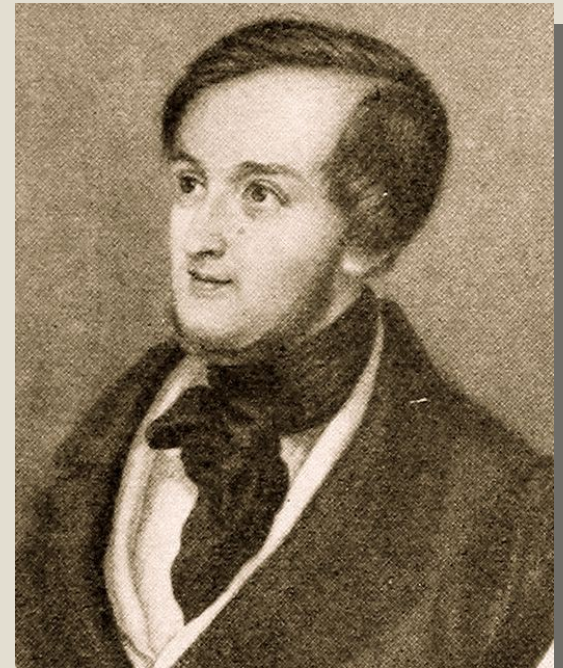

Kraj in datum

ŽIVLJENJE: MLADA LETA

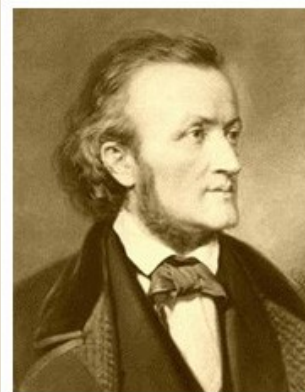
- ROJEN: 22. maj 1813, Nemčija, Leipzig, deveti otrok
- Zanimanje za glasbo že v mladosti.
- *Kot šolar napiše svoje prvo dramsko delo v Shakespearovem slogu.*
- Igral violino, klavir.

ŽIVLJENJE: POZNA MLADOST

- prvo ustvarjanje pri 19 letih: *opera Poroka (Die Hochzeit)*
- prva končana opera pri 20 letih: *opera Vile (Die Walküre)*
- VZORNIKA:
Beethoven
Mozart

Richard Wagner

Minna Planer

- Poroči se z igralko Minno Planer.

PARIZ

- Wagner veliko delal v Rigi.
- Zaradi dolgov bežal.
- Napiše opero *Leteči Holandec* ali *Večni mornar* (*Der fliegende Holländer*)

DRESDEN

- Začetek poklicne poti.
- Uprizorjene njegove opere.
- Ponudba za dirigenta.
- Napiše opero *Tannhäuser*, *Lohengrin*.
- Pobeg v Švico.

MÜNCHEN

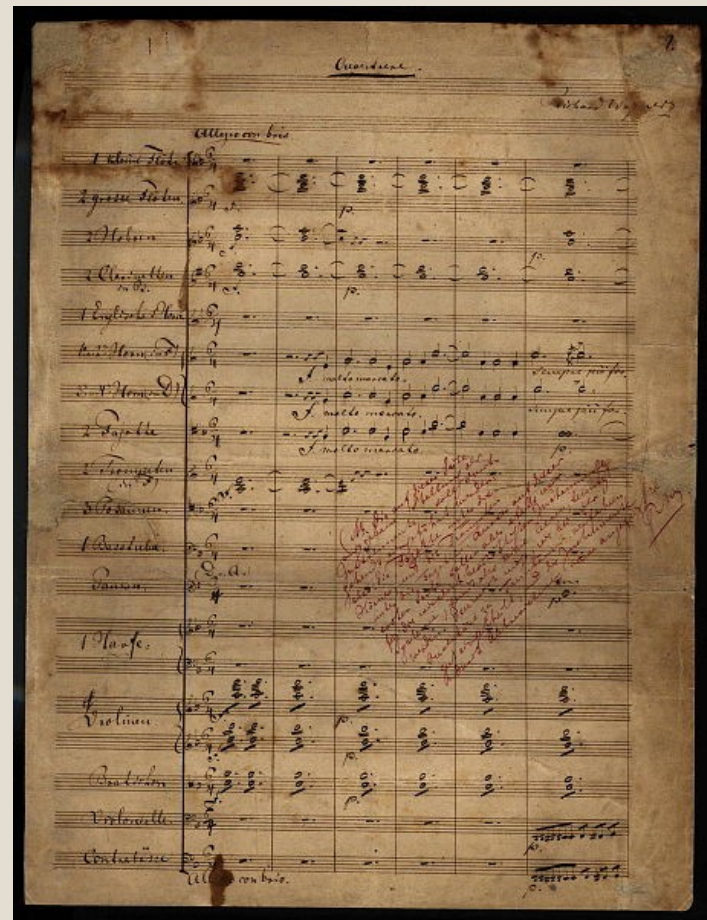
- Ludwig II. pomoč Wagnerju.
- Prvič izvedena opere *Tristan in Izolda*.
- Drugič poroči s Cosimo von Bülow
- Opera *Siegfried*

WAGNERJEVA DELA

- Napisal *13 oper in glasbenih dram.*
- štiri uverture
- dve sonati
- poloneza
- fantazija za klavir
- sedem skladb po Goethejevem *Faustu*
- kvartet
- simfonijo v C-duru
- pet samospevov

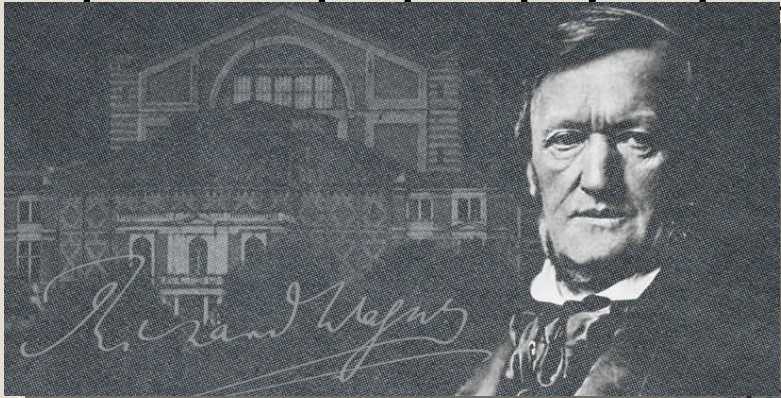

WAGNERJEVA DELA

- Wagnerjeve opere imenovane *glasbene drame*.
- Operno gledališče (gledališče v Bayreuthu)-
Ludwig II.

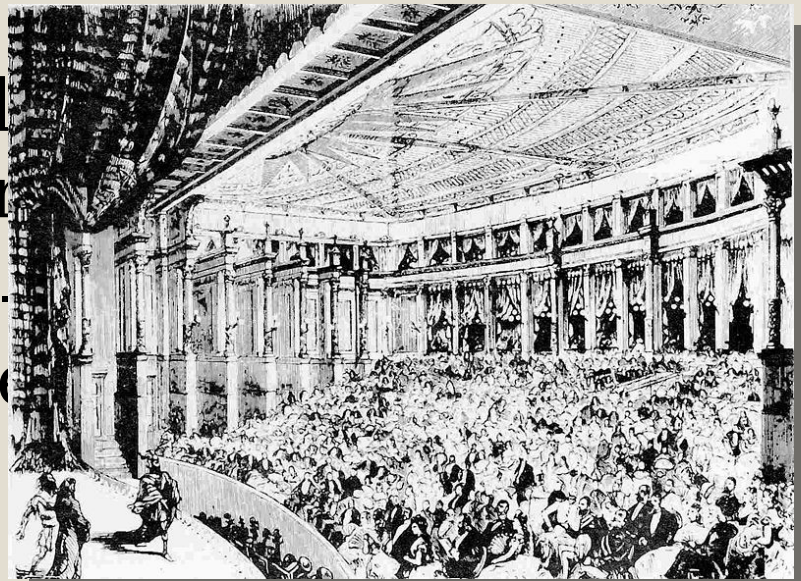

GLASBENE DRAME

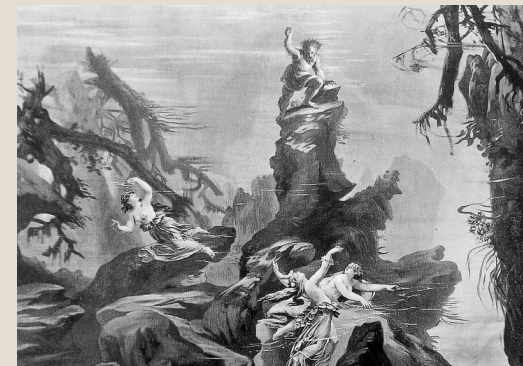
- Združenje glasbe, plesa, drame, likovne umetnosti
- Ukine operne točke, uvede enovitost glasbenih prizorov
- Vodilni motivi (leitmotivi) - posamezne osebe, predmeti, dogodki.

OPERE ALI GLASBENE DRAME

- Librete pisal sam.
- Nemška mitologija.
- Nekaj znanih oper:
  - Nibelungov prstan (Der Ring des Nibelungen), v štirih delih:
    - predvečer: Rensko zlato
    - prvi dan: Valkira - Ples Valkir
    - drugi dan: Siegfried
    - tretji dan: Somrak bogov
  - Tristan in Izolda
  - Večni mornar ali Leteči Holandec
  - Lohengrin - Poročna koračnica
  - Tannhäuser -uvertura

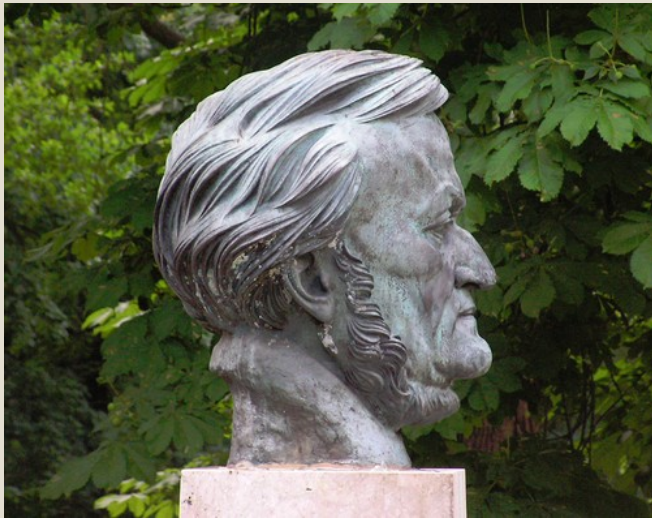

} romantične opere

WAGNERJEVA SMRT

- ❖ SMRT: 13. februar 1883, Benetke, Italija (69 let)
- ❖ Pokopan za vilo Wahnfried.

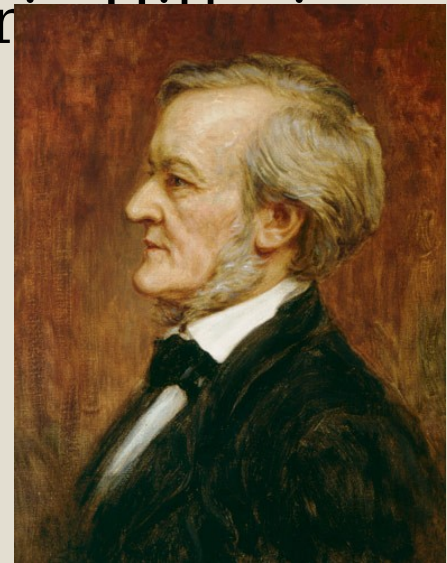

ZANIMIVOSTI

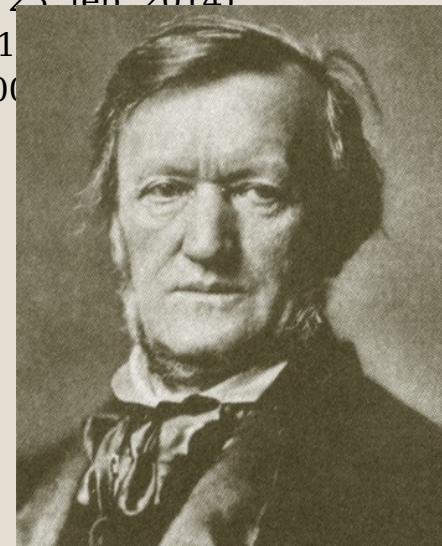
- Wagner je prevajal besedila iz grškega jezika že pri 13 letih.
- Njegova druga žena Cosima je sedela ob truplu več kot 24 ur po njegovi smrti, zavračala je vso hrano in predahe.
- Richard Wagner je revolucionar v glasbeni zgodovini. Priljubljen je zaradi svojih glasbami in...

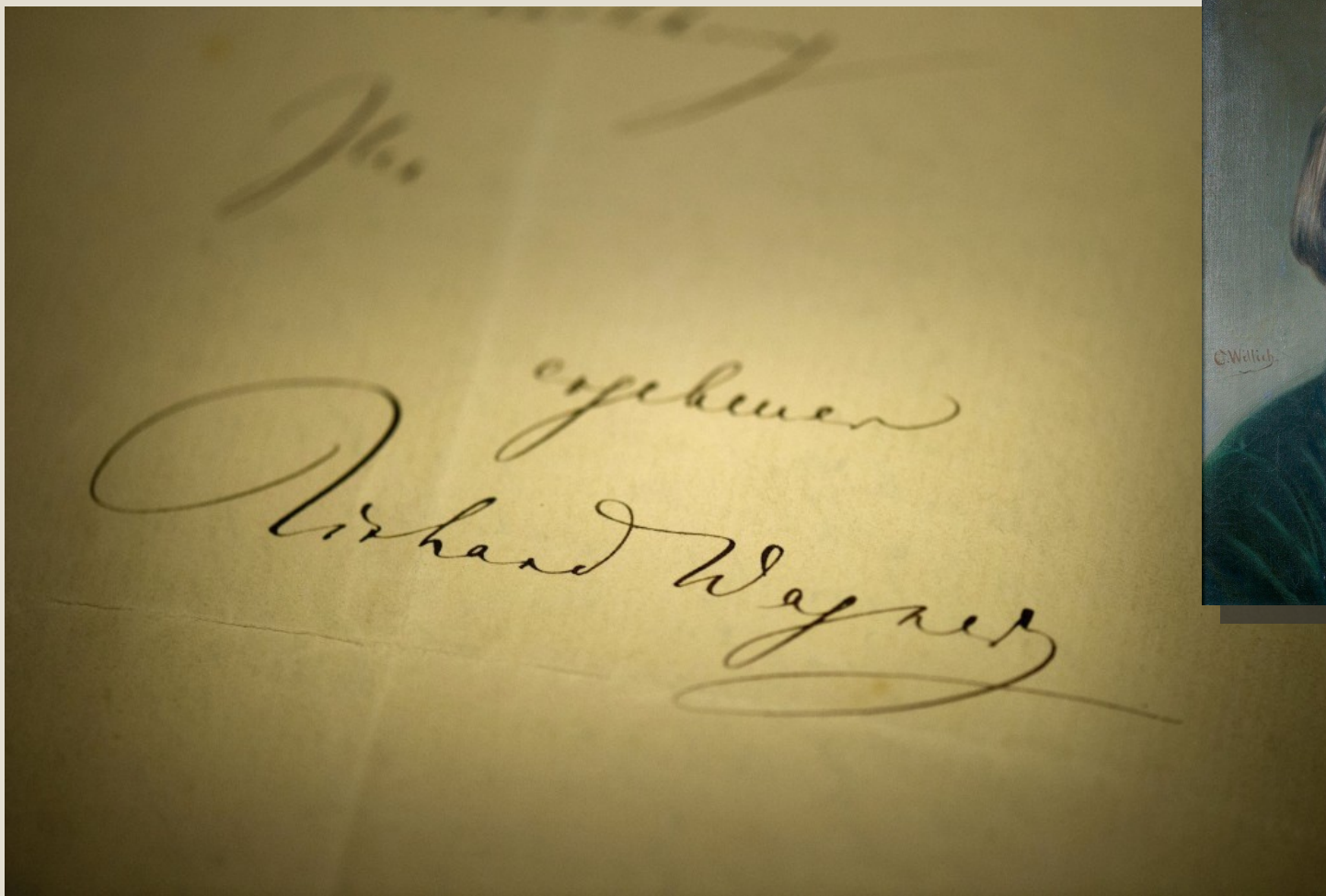
LITERATURA IN VIRI

- KELHAR, K., CINDRO, L., BRUS, G., JAMNIK, R. *Bayreuth*. [online]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://projekti.gimvic.org/2006/2a/bayreuth/rok/wagner.html>. (dostop dne 28. feb. 2014).
- DELO. *Richard Wagner, velikan z madežem*. [online]. [citirano 28. dec. 2012]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.delos.si/kultura/glasba/richard-wagner-velikan-z-madezem.html>. (dostop dne 15. feb. 2014).
- ŽUŽEK, A. *Skladatelj, ki je razočaral filozofa Nietzscheja in navdušil diktatorja Hitlerja*. [online]. [citirano 5. jun. 2013]. Dostopno na spletnem naslovu: http://www.siol.net/scena/druzabna_kronika/2013/06/wagner_obletnica.aspx. (dostop dne 23. feb. 2014).
- BALANTIČ, P. *Richard Wagner - v glasbi izražen revolucionarni boj Nemcev*. [online]. [Citirano 28. jul. 2008]. Dostopno na spletnem naslovu: <http://www.rtvsllo.si/kultura/razglednice-preteklosti/richard-wagner-v-glasbi-izrazen-revolucionarni-boj-nemcev/156015>. (dostop dne 23. feb. 2014).
- PESEK, A. *Glasba danes in nekoč 8*. Ljubljana: Založba Rokus Klett, 2011.
- WADE-MATTHEWS, M., THOMPSON, W. *Glasba*. Ljubljana: Modrijan, 2006.
- RINCON, E. *Richard Wagner*. Madrid: Mediasat Group, S. A., 2006.

HVALA ZA VAŠO POZORNOST

To je govori, se opravičujem, ker ni v samem Microsoftu Wordu.

KAJ GOVORITI?

• RICHARD WAGNER

• NASLOVNICA:

Wagner je bil eden največjih inovatorjev v resni glasbi 19. stoletja. Njegova osebnost je bila kakor velikan. Bil je nemški operni skladatelj, dirigent, pisatelj, gledališki režiser, dramatik, kritik...Imel je težaven značaj, drugačno politično prepričanje in posebno usmerjenost glasbe.

• MLADA LETA in POZNA MLADOST:

Richard se je rodil 22. maja 1813 v Leipzigu, v Nemčiji kot deveti otrok. Kmalu po njegovem rojstvu je umrl njegov oče. Kar pomeni, da je Wagner dobil očima. Ta pa je bil dramatik in igravec. Poleg množičnih knjig je dobil prve ideje za pisanje prav od svojega očima, zato je že kot šolar napisal dramsko delo v Shakespearovem slogu. Igral je violino in klavir. Strastno se je že v rosnih letih zanimal za glasbo kot tudi za gledališče in tako je pri 29 letih začel pisati svojo prvo in žal neuspelo opero. Pri 20 letih pa je napisal dokončano njegovo prvo opero *Vile*. Za svoje skladbe je imel nekaj vzornikov, najpomembnejša pa sta zanj bila Beethoven in Mozart. Ne smem pozabiti omeniti njegove prve žene, igralko Minne Planer.

• PARIZ:

Wagner je delal večinoma v Rigi, kjer je pisal tudi opere. Toda zaradi vedno večjih denarnih dolgov je bil prisiljen pobegniti. Ustavil se je v Parizu, kjer je bil celo v zaporu za dolžnike. Na podlagi pariške nove glasbe in literature o germanskih legendah, je dobil zamisli za nove opere in ena izmed teh je bila tudi *Leteči Holandec* (*Der fliegende Holländer*).

• DRESDEN:

V dvornem gledališču v Dresdnu so uprizorili nekaj njegovih oper. Čeprav je bil odziv nad njimi nekoliko drugačen, kakršnega si je Wagner želel, je bil to komaj začetek njegove poklicne poti. Tako je dobil ponudbo za mesto dirigenta. V tem času je dokončal opero *Tannhäuser* in nato napisal še opero *Lohengrin*. Kmalu pa je pobegnil v Švico.

• MÜNCHEN:

Wagner se je selil iz mesta v mesto, dokler mu ni na pomoč priskočil bavarski kralj Ludwig II., ki je odplačal vse njegove dolgove in mu ponudil zatočišče v Münchnu, kjer je bila tudi prvič izvedena opera *Tristan in Izolda*. Pri njegovi 53. starosti mu je umrla prva žena Minna Wagner. Wagner se je nato v drugo poročil s Cosimo von Bülow, ta pa mu je eno leto pred poroko rodila sina, po imenu Siegfried. Kar je Wagnerja navdihnilo in je napisal opero, tretji del *Nibelungovega prstana*. Skladbo je na skrivaj vabil in jo nato na božično jutro zaigral ženi kot presenečenje).

• WAGNERJEVA DELA:

Wagner slovi predvsem kot operni skladatelj s 13 operami. Poleg je napisal štiri uverture, dve sonati, polonezo, fantazijo za klavir, sedem skladb po Goethejevem *Faustu*, kvartet, simfonijo v C-duru in pet samospevov.

• WAGNERJEVA DELA:

Wagnerjeve opere imenujemo glasbene drame. Za izvajanje njegovih mojstrov in so v Bayreuthu po njegovih načrtih zgradili posebno operno gledališče. V njem še danes potekajo opere v spomin na Wagnerja. Seveda te opere ne bi bilo, če ne bi bil v dobrih odnosih z bavarskim kraljem Ludvigom II., ki je gradnjo tudi financiral.

• GLASBENE DRAME:

Kot sem že omenila, da Wagnerjeve opere imenujemo glasbene drame. Hotel je v svojih delih enakovredno združiti glasbo, ples, dramsko in likovno umetnost. Pri svojih operah je ukinitel delitev poteka opere po točkah (arija, recitativ, duet, zbor...), ampak uvedel enovitost glasbenih prizorov. Predvsem orkester ima zelo pomembno vlogo, ker razlaga, pojasnjuje dogajanje na odru, pevce ne le spremlja, temveč jih tudi dopolnjuje. Značilni so tudi vodilni motivi (leitmotivi). To so motivi, ki opredeljujejo posamezne predmete (motiv prstana, meča), osebe in dogodke (motiv napovedi smrti, jeze...)

• OPERE ALI GLASBENE DRAME:

Za vse svoje opere, ki jih je označeval kot glasbene drame, je za njih libreto napisal sam. Velika večina oper pa je vezanih na nemško mitologijo.

• Nekaj njegovih znanih oper:

gotovo najbolj znana tetralogija Nibelungov prstan, sestavljena iz štirih delov: *Rensko zlato*, *Valkira* (ples Valkir), *Siegfried in Somrak bogov*.

Tristan in Izolda

Večni mornar ali Leteči Holandec

Lohengrin (in *Poročna koračnica*)

Tannhäuser

• WAGNERJEVA SMRT:

Wagner je umrl za srčnim napadom 13. februarja 1883, v Benetkah, v Italiji in to pri starosti 69 let. Iz Benetk je bil odpeljan v Nemčijo, v München, zadaj na vrtu za vilo *Wahnfried*.

• ZANIMIVOSTI:

Wagner je prevajal besedila iz grškega jezika že pri 13 letih.

Njegova druga žena Cosima je sedela ob truplu več kot 24 ur po njegovi smrti, zavračala je vso hrano in predahe.

Richard Wagner je navdušil diktatorja Hitlerja s svojimi glasbami in mislimi.